

Pravěk (40000 př. n. l. – 3500 př. n. l.)

- hudba součástí rituálů (zpěv, tanec, jednoduché nástroje)
- **hudební nástroje:** zvířecí roh, kostěná píšťala, ulita, buben, chrastítka (vyschlý plod naplněný semeny), luk s dřevěnou/kostěnou hůlkou,....

Starověk (3500 př. n. l. – 5. st. n. l.)

- **Egypt:**
 - hudba součástí náboženských obřadů a královských slavností
 - **hudební nástroje:** harfa, flétna z rákosy, buben,....
- **Řecko:**
 - hudba spojována s poezií, tancem a divadlem
 - hudba byla jednohlasá a zapisována písmeny řecké abecedy
 - v hudbě se soutěžilo na olympijských hrách
 - **hudební nástroje:** šalmaj (předchůdce hoboje), kithara, harfa, Panova flétna, vodní varhany
 - řeckou hudbu přejali Římané

Středověk (5. st. n. l. – 15. st. n. l.)

- **církevní hudba:**
 - součástí bohoslužeb v chrámech
 - gregoriánský chorál (jednohlasý zpěv na latinské texty z bible) – bez doprovodu nástrojů
 - v 11. st. začátek vícehlasého zpěvu
- **světská (necírkevní) hudba:**
 - písně a nástrojové skladby provozované potulnými muzikanty na jarmarcích a šlechtických dvorech
- hudba nejprve zapisována pomocí značek – neumy (podoba dnešních háčků a čárek), později notové linky

Renesance (15. – 16. st.)

- hudba součástí slavností, hostin, turnajů a bohoslužeb
- ve starověku a středověku hud. nástroje hl. doprovázely zpěv – v renesanci vzn. první nástrojové skladby – hl. pro loutnu, varhany a virginal (druh cembala)
- vokální polyfonie – vícehlasá vokální (pro lidský hlas) hudba
- **další hudební nástroje:** 1. housle (vzn. ve 2. pol. 16. st.), viola da gamba (podobné violoncellu), pozoun, lesní roh, 1. fagot, trubka, zobcová flétna,....

Baroko (17. a 1. pol. 18. st.)

- hudba provozována ve šlechtických a panovnických palácích – kapely – hudba skládána dle přání panovníka pro hostiny a taneční večery
- hudba provozována také v chrámech i pro prostý lid
- vzn. prvních orchestrů (méně než 20 hráčů) – strunné a dechové nástroje (příčná a zobcová flétna, hoboje, fagot, trumpet, lesní roh, pozoun, klarina, trubka,....) – hl. smyčcové (housle,....)
- **další nástroje:** cembalo, bubny a tympány,....
- skladatelé vykonávali různá povolání: např. dvorní kapelník (skladatel a vedoucí zámeckého orchestru) nebo skládali a hráli na varhany v kostelích,....
- **skladatelé:** Johann Sebastian Bach (Toccaty a fuga d moll,....), Antonio Vivaldi (Čtvero ročních dob,....), Georg Friderich Händel (Mesiáš,....),....

Klasicismus (2. pol. 18. st. a začátek 19. st.)

- hráči a skladatelé stejně jako v baroku hráli nebo skládali ve dvorních kapelách – hudba spíše jako zvuková kulisa pro panstvo
- nově se hudebníci začali uplatňovat jako koncertní umělci – najímání na provedení nacvičených skladeb – na koncertech se vybíralo vstupné

- nové provozování hudby vedlo ke vzn. nových nástrojů, zdokonalení starých a skládání náročnějších skladeb na techniku a výraz
- orchestr měl 40 i více hudebníků, oblíbená komorní hudba, ustálilo se smýčcové kvarteto
- **hudební nástroje**: kladívkový klavír, klarinet,....
- **skladatelé**: Franz Joseph Haydn (S úderem kotlů,....), Wolfgang Amadeus Mozart (Don Giovanni, Malá noční hudba,....), Ludwig van Beethoven (5. symfonie „Osudová“,....)

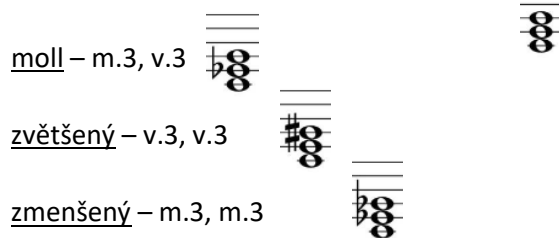
Romantismus (19. st.)

- postavení skladatelů se změnilo – již nebyli nuceni skládat hudbu na přání svého nadřízeného, ale podle vlastních představ
- koncerty se staly významnou součástí hudebního života – hráli zde sólisté, komorní soubory i orchestry (60 – 70 hráčů)
- vzn. hudební školy
- většina hudebních nástrojů dostala dnešní podobu
- skladatelé při tvorbě vycházeli z kultury svého národa – dějiny, pověsti, lidové písně,....
- **skladatelé**: Bedřich Smetana (cyklus symfonických básní Má vlast, opera Libuše, Prodaná nevěsta,....), Antonín Dvořák (symfonie Novosvětská, opera Čert a Káča, Rusalka,....)

Akord – souzvuk nejméně 3 tónů různé výšky

Kvintakord – souzvuk 3 tónů skládající se ze 2 tercií (**tercie - viz intervaly - 3. ročník HN**)

- **typy kvintakordů**: dur – v.3 (velká tercie), m.3 (malá tercie)

← zde jsou příklady všech 4 kvintakordů od tónu c1

Sextakord – 1. obrat kvintakordu, vzn. přeložením spodního tónu kvintakordu o oktávu výše

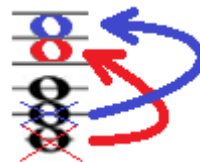
- např. dur sextakord vzn. z dur kvintakordu takto

$(\text{c}1) - \text{e}1 - \text{g}1 \Rightarrow \text{e}1 - \text{g}1 - \text{c}2$

Kvartsextakord - 2. obrat kvintakordu, vzn. přeložením dvou spodních tónů kvintakordu o oktávu výše - např. dur kvartsextakord vzn. z dur kvintakordu takto

$(\text{c}1) - (\text{e}1) - \text{g}1 \Rightarrow \text{g}1 - \text{c}2 - \text{e}2$

Dominantní septakord – souzvuk 4 tónů, jedná se vlastně o rozšíření **durového kvintakordu** o **m.3**

- např. dominantní septakord (D7) od tónu c1 vzn. tak, že vytvoříme dur kvintakord $\text{c}1 - \text{e}1 - \text{g}1$ a přidáme tón **b1**

Stupnice:

Předznamenání (počet posuvek)	7b	6b	5b	4b	3b	2b	1b	0	1#	2#	3#	4#	5#	6#	7#
Durové stupnice	Ces	Ges	Des	As	Es	B	F	C	G	D	A	E	H	Fis	Cis
Mollové stupnice	as	es	b	f	c	g	d	a	e	h	fis	cis	gis	dis	ais